

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

IV 63505

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 1. — Stev. 1

NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 2, 1937—SOBOTA, 2. JANUARJA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

MUSSOLINI JE ODSVETOVAL HITLERJU VMESA VANJE

FAŠISTIČNI GENERAL FRANCO IMA VEDNO MANJ PRILIK, DA BI SE POLASTIL GLAVNEGA MESTA

Hitler pripravlja odgovor Franciji. — Hitler je sklical konferenco nazijskih voditeljev. — Nemški general je odredil mobilizacijo za pomlad. — General Franco bo dobil pomoč. — Sredi januarja bo pričel veliko ofenzivo.

BERLIN, Nemčija, 1. januarja. — Dobro poučeni krogi trdijo, da je Mussolini svetoval kanclerju Hitlerju, da se čimprej častno umakne iz Španske. Mussolini si je umil roke nad generalom Franco in španskimi fašisti ter želi, da Hitler stori isto. Prememba Mussolinijeve politike glede Španske je mnogo vplivala na Hitlerja. Naglo je prekinil božične počitnice v Berchtesgaden in odpotoval v Berlin, kjer je povabil na konferenco nazijske voditelje in med njimi vnanjega ministra barona K. von Neuratha in poslanika v Londonu barona Joachima von Ribbentropa.

Kako daleč bodo šli naziji, da prisilijo Španko, da izroči nekega španskega potnika in tovor, ki je bil zaplenjen na parniku Palos, bo določeno na tej konferenci. Parnik Palos je bil na zahtevo poveljnika križarke Koenigsberg izpuščen, toda Baski so pridržali del tovora in nekega španskega potnika. Proti Biskajskemu zalivu plujeta križarka Koeln in en rušilec, da prisilita Baske, da pristanejo na nemške zahteve.

Na tej konferenci nazijev bo tudi mogoče sklenjen odgovor na angleški in francoski predlog, da Hitler preneha s pošiljanjem prostovoljcev na Španko. Konferenca pa bo najbrže tudi razpravljala o prošnji generala Franca za več nemških prostovoljcev.

Predno je Mussolini svetoval Hitlerju, da se ne vmešava v špansko državljansko vojno, je Hitler zavlačeval odgovor Angliji in Franciji ter čakal, kak uspeh bo dosegel general Franco pri obleganju Madrida.

PARIZ, Francija, 1. januarja. — Urednica lista "L'Oeuvre", Genevieve Tabouis, piše, da je bilo v Nemčiji izdano povelje za splošno mobilizacijo 15. marca, toda ne za vojno temveč za podporo nemške diplomacije.

Mme. Tabouis pravi, da je prejela to poročilo iz zanesljivega vira.

"23. novembra je bila konferenca bavarskih divizijskih generalov v Monakovem pod predsedstvom generala Walterja von Reichenaua, ki je naročil navzočim generalom, da imajo pripravljene svoje polke za mobilizacijo 15. marca, 1937 in mu je moral vsakdo dati častno besedo, da bo zavedo držal tajno," piše mme. Tabouis.

Rekel jim je tudi, da ta mobilizacija ne pomeni vojne, temveč samo političen manever, ki ima namen podpirati nemško diplomacijo.

AVILA, Španka, 1. januarja. — Sredi januarja bo dobil general Franco velika ojačenja in bo pričel ofenzivo proti Madridu.

Navzlic temu, da bo vzelo še nekaj mesecev, predno bo fašistična armada zavzela celo Španko, ali pa bo poražena, bo Madrid padel v nekaj tednih z novimi četami, katere bo dobili fašisti na pomoč iz drugih evropskih držav.

Ko bo general Franco dobil to pomoč, bo pričel veliko ofenzivo, ki bo še letošnjo pomlad končala krvavo državljansko vojno, ki je zahtevala že toliko tisoč človeških življenj.

Neutrlni opazovalci pa so mnenja, da je general Franco preveč samozavesten in da se bo Madrid, ki

Zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarsko

STOJADINOVIC BO IZOBČEN

Srbski patriarh je zagrozil Stojadinoviču z izobčenjem, če sklene z Vatikanom konkordat.

BEOGRAD, Jugoslavija, 1. januarja. — Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da je srbski patriarh zagrozil, da bo izobčil iz pravoslavne cerkve ministrskega predsednika Milana Stojadinoviča in oae ministre in poslance, ki so glasovali za odobrenje konkordata z Vatikanom.

Sveti sinod pravoslavne cerkve je Stojadinoviču predložil spomenico, v kateri pravi, da bo konkordat nudil katoliški cerkvi bolj ugodno stališče v Jugoslaviji, kot v katerikoli drugi državi na svetu. Spomenica v 23 posebnih pritožbah trdi, da daje konkordat katoliški cerkvi večje pravice, kot pa pravoslavni in da v mnogih ozirih nasprotuje jugoslovanski postavi in celo ustavi.

Spomenica pravi, da ena točka konkordata določa, da je postava brez veljave, kjer je v nasprotju s konkordatom. Po konkordat ne bo samo vrnjena katoliški cerkvi zemlja, ki jo je država s svojo agrarno reformo zaplenila in jo razdelila med kmete, temveč tudi zemlja, katero je avstrijsko-ogrška vlada zaplenila pred 180 leti, ko je izgnala jezuite. Konkordat daje tudi katoličanom pravico, da vodijo močno politično in versko kampanjo po celi Jugoslaviji.

Stojadinovič pa zavrača vso krivdo pri tem konkordatnu na pokojnega kralja Aleksandra. Stojadinovič pravi, da bo prepuštil obema zbornicama narodne skupščine, da odločite glede konkordata. Ako skupščina potrdi konkordat, tedaj se bodo pričeli vroči boji med katoliško in pravoslavno cerkvo.

Jugoslovanskemu časopisju pa ni dovoljeno pisati o tej zadevi.

INFLUENZA SE ŠIRI

WASHINGTON, D. C., 1. januarja. — Zdravstvena oblast opozarja prebivalstvo pred bližajočo se influenco.

Proti influenci je samo eno sredstvo, — pravi dr. Robert Oleson, pomožni generalni zdravnik. — Kakorhitro človek začuti, da se mu bliža influenza, naj gre takoj domov in naj leže v posteljo. Najboljše je poklicati zdravnika, ki dožene, če se bolnika ne loteva pljučnica.

je zdržal obleganje že osem tednov, držal še mnogo več tednov.

Da Madrid do sedaj še ni padel, se ima zahvaliti samo mednarodni brigadi ruskih, poljskih, čehoslovških in francoskih prostovoljcev.

POKOPANI BRAT ŠE ŽIVI

Bolniku se je razbistril um in trdi, da se piše Maršič. — Leta 1931 ga je sestra "pokopala".

BENWOOD, W. Va., 1. jan. — Mrs. Amanda Kurl je prejela poročilo, da je njen brat, ki ga je "pokopala" pred šestimi leti, živ in zdrav.

Skoro neverjetna povest o smrti in pogrebu 52 starega Jurija Maršiča je bila končana, ko je prišla vest, da je Maršič živ. Kdo je leta 1931 umrl mesto njega, menda ne bo nikdar znano.

Maršič, ki je Hrvat, je bil leta 1929 poslan v State Hospital v Weston, W. Va. Bolniške oblasti so 9. maja, 1931 obvestile njegovo sestro Mrs. Kurl, da je njen brat umrl.

Maršičevi prijatelji so ga prišli kropiti in so se čudili, da si ni bil skoro nič podobno, toda dvom so opustili, menč, da je bil dolgo bolan in se je tako izpremenil.

Mrs. Kurl pravi: "Prepričana sem bila, da je bil Juro. Njegov obraz je bil malo bolj shujšan, se mi je zdelo, toda nisem prav nič dvomila. Še poljubila sem ga na ustnice."

Mrs. Kurl je plačala za pogreb \$237. Pokopan je bil na Mount Calvary pokopališču v Wheelingu.

Pred nekaj dnevi pa je prejela Mrs. Kurl iz bolnišnice sporočilo, da je njen brat ozdravel. Bila je vsa zmedena, ko je brala pismo, ki ga ji je pisal dr. J. E. Offner in ki pravi med drugim:

"Šele pred kratkim se je bolniku razbistril um in sedaj pravi, da se piše Jurij Maršič. Sedaj smo prepričani, da je Maršič živ."

Mrs. Kurl tega nikakor ni mogla verjeti, dokler niso šli njegovi prijatelji v bolnišnico, kjer so se prepričali, da je Maršič v resnici živ."

"Veseli me" je rekla Mrs. Kurl, da je Juro še živ in zdrav. Nič mi ni za denar, ki sem ga plačala za pogreb."

BOMBNA EKSPLOZIJA

MELROSE, Mass., 1. jan. — Tukajšnje oblasti skušajo dognati, kdo je vrgel bombo, ki je eksplodirala na Silvestrov večer na verandi neke tukajšnje privatne hiše. Ranjen ni bil nihče, toda eksplozija je povzročila veliko materialno škodo.

HSUELIANG OBSOJEN NA 10 LET JEČE

Maršal bo izgubil za pet let državljanske pravice. — Zdaj se kesa svojega dejanja.

NANKING, Kitajska, 1. jan. — Posebno vojaško sodišče je obsodilo ugrabitelja generala Čankajseka maršala Čanghsueliang na 10 let ječe in ha izgubo državljanskih pravic za dobo petih let.

Čanghsueliangu je sodišče, kateremu je predsedoval general Čankajsek, ukazalo, da začasno ostane v hiši finančnega ministra H. H. Kunga pod močno vojaško stražo. Kungova hiša je podobna francoskemu gradu in se nahaja sredi velikanskega vrta ob vznožju visoke gore.

Po svojem zaslišanju pred vojaških sodiščem je rekel maršal Čanghsueliang:

"Karkoli odloči sodišče, bonrad sprejel."

Proti maršalu je bilo dvi gnujenih 8 obtožb, proti katerim se ni branil, temveč je rekel da je mislil, da dela vse najboljše za kitajski narod in da prevzame na sebe vso odgovornost za svoj upor. Rekel je tudi, da mu je žal, da so pri ugrabitvi nekateri izgubili svoje življenje in da nikdar ni hotel generalu Čankajseku storiti kaj zalega.

NANKING, Kitajska, 1. jan. — Maršal Čanghsueliangu bo zaporna kazen najbrže odpuščena in mu bo dovoljeno, da za nekaj časa odide v tujino. Njegovo politično delovanje na Kitajskem pa bo saj za nekaj let končano.

Vladni uradi so za Novo leto zaprti, toda Nanking obhaja 25. obletnico kitajske republike.

PO TRIDESETIH LETIH PRIJET MORILEC

NEW CASTLE, Pa., 1. jan. — Pred tridesetimi leti so našli Francisca Romea smrtno ranjenega. — Rocco Esposito me je! — je zašepetal in umrl. Trideset let so iskale oblasti Rocco Esposito in slednjič dognale, da živi v Kirkland Lake, Ontario. Te dni je bil aretiran.

MEHIŠKI KOMUNISTI PROTI TROCKEMU

MEXICO CITY, Mehika, 1. januarja. — Mehiška komunistična stranka, ki je priključena Tretji internacionali, je pozvala svoje člane, naj se z vsemi sredstvi protivijo, da bi dobil izgnani bivši boljševiški voditelj Leon Trocki prebežališče v Mehiki.

VSE BALKANSKE DRŽAVE BODO TESNO ZVEZANE

BEOGRAD, Jugoslavija, 1. januarja. — Uradno je bila potrjena vest, da se vrše pogajanja med Jugoslavijo in Bolgarsko za nenapadalno in prijateljsko pogodbo. Prvič v 50 letih in po mnogih vojnah se obe državi pogajate za boljše prijateljske odnose.

MATTSONOV SIN JE NA VARNEM

Odvajalec je obvestil dr. Mattsona, da je njegov sin živ. — Odkupnina je pripravljena.

TACOMA, Wash., 1. jan. — Odvajalec 10 let starega Charlesa Mattsona je obvestil otrokovega očeta dr. Williama W. Mattsona, da je sin na varnem. To poročilo je prišlo večeraj in je bilo na Mattsonovi družini opaziti boljše razpoloženje.

Odkupnina \$28,000 je pripravljena in je že bil izbran posredovalec, ki jo bo izročil odvajalec.

Dr. Mattson je sam potrdil, da odkupnina še ni bila plačana.

Namestnik ravnatelja zveznega detektivskega urada Harold Nathan in detektiv E. J. Connelly, ki je vodil preiskavo odvedbe Weyerhaeuserjevega sina, sta prišla iz Washingtona v Tacoma in bosta vodila zasledovanje odvajaleca s 45 zveznimi detektivi.

INDIJA PROTI VOJNI

BOMBAY, Indija, 28. dec. — Indijski narodni kongres je sklenil, da se Indija ne udeleži nobene vojne, v katero bi mogoče bila zapletena Anglija.

Sprejet je bil tudi predlog, da se Indija ne vdeleži nikatih slavnosti ob priliki kronanja kralja Judija VI. Vendar pa so politični opazovalci mnenja, da bodo slavnosti bojkotirali samo nekateri politiki v kongresu.

Predsednik kongresa Pandit Jawaharlal Nehru je napadal odredbo iz leta 1935, ki daje Indiji samostojno vlado.

"Poglavitni namen te konference," je rekel Nehru, "je, da se borimo proti odredbi in jo skoncamo."

Svoj višek je dosegel kongres, ko je govoril Mahatma Gandhi, ki je povedal kongresu, da še ni ugasil ognjenik in da je vedno pripravljen stopiti na vodilno mesto.

Advertise in
"Glas" Naroda"

Pogajanja so se pričela pred več meseči, ko je ministrski predsednik Stojadinovič obiskal kralja Borisa in se od tedaj nadaljujejo. Pogajanja bodo v nekaj tednih končana in Stojadinovič bo podpisal pogodbo v Sofiji.

Obe državi boste priznali obstoječe meje in se boste zavzeli, da boste tesno sodelovali na političnim in gospodarskem polju.

Jugoslavija je svoje zaveznice v Mali antanti in Balkanski zvezi — Čehoslovaško, Rumunsko, Grško in Turčijo — obvestila o teh pogajanjih in turški vnanji minister dr. Ružič Aras je izrazil veliko zadovoljstvo nad nameravano pogodbo ter rekel, da bo s to pogodbo zagotovljeno medsebojno delovanje balkanskih držav in bodo izključene tuje spletke na Balkanu.

S tem, da bo sklenjena prijateljska pogodba med Jugoslavijo in Bolgarsko, bo Bolgarska tudi stopila v Balkansko zvezo. Toda Grška je izrazila bojazen, da bo po tej pogodbi njeno stališče na Balkanu oslabiljeno, toda Jugoslavija ji je dala zagotovilo, da njene pravice ne bodo trpele nikake škode.

V tem, da se je slednjič Bolgarska odločila, da prizna državne meje, je videti italijanski vpliv, ker tudi Italija skuša izboljšati svoje odnose z Jugoslavijo.

Tudi nemški vpliv je mnogo pripomogel, da so bolgarski politiki premenili svoje mišljenje, ker boče biti Nemčija v dobrih odnosajih z Beogradom in Sofijo.

Preteklo poletje je kralj Boris obiskal Nemčijo ter se je posvetoval z vodilnimi nazijskimi voditelji in tudi s kanclerjem Hitlerjem, ki mu je svetoval, da poravnava spor z Jugoslavijo.

Bolgarsko oboroževanje se vrši s tihim privoljenjem Jugoslavije. Iz Nemčije je prišlo na Bolgarsko 61 aeroplanov. Jugoslavija ni protestirala, ko so aeroplani leteli čez njeno ozemlje in ko je moralo nekaj teh aeroplanov pristati v Jugoslaviji, jim je dovolila, da so nadaljevali svojo pot.

Macedonski ustaši, ki so bili dosedaj največji sovražniki Jugoslavije, so dovolili v premembo bolgarske vnanje politike, ker pričakujejo, da bo Jugoslavija boljše postopala s Macedonci v svojih mejah.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakner, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
110 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za pet let	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

NEZAPOSLENI

Nihče ne ve, koliko nezaposlenih je v Združenih državah. Ta trditve sicer nekam čudno zveni, nazadnje je pa res, da niti vlada, niti privatne interesne skupine morejo dati točnega odgovora. Navzile temu je pa nezaposlenost odločilnega pomena za vladno gospodarsko politiko in vladni proračun.

Cenitev glede števila nezaposlenih odločilnega pomena za vladno gospodarsko politiko in vladni proračun.

Cenitev glede števila nezaposlenih je mnogo. Narodni gospodarstveniki so napisali o tem učene razprave. Statistiki so povedali svoje, toda med cenitvami je vedno za par milijonov razlike.

Delavska tajnica Miss Perkins pravi naprimer, da je v sedanjem času zaposlenih istotoliko oseb kot jih je bilo l. 1929.

Nezaposlene so zadnjič prešteli leta 1930. o priliki ljudskega štetja.

Takrat jih je bilo 3.188.000. Leta 1929 jih je bilo znatno manj.

Soglasno z izjavo Miss Perkins bi jih tudi danes ne bilo dosti več. Kako more potemtakem govoriti "National Industrial Conference Board" o 8.500.000 nezaposlenih? Gre pač samo za "cenitve".

Drugi cenilci skušajo na temelju teh cenitev ugotoviti, koliko nezaposlenih bo prihajajo leto v deželi.

To je vsekakor potrebno in velike važnosti, kajti dogmatične številke bodo tvorile temelj vsemu, kar bo ukrenila vlada glede reliefa.

Amerika je v tem pogledu precej čudna dežela. Natančno vedo, koliko denarja, žita in živine je na razpolago. O vsem imajo statistike, manjka pa zanesljive statistike o delavskem trgu.

Dve poti sta: ali naj se nezaposleni sami prijavijo ali naj pa grede vladni uradniki od hiše do hiše in naj doženejo, koliko ljudi je brez dela in zaslužka.

Štetje bi veljalo velike vsote denarja. Pomislite je pa treba, da vlada financira nešteto načrtov, ki niso posebno velike važnosti.

Ali bi ne kazalo za nekaj časa te načrte opustiti ter pri njih zaposlene ljudi zaposliti pri štetju?

Kongres, ki se sestane meseca januarja, čaka dosti težkih in važnih nalog. Predvsem je treba natančno dognati, koliko nezaposlenih je v deželi.

V to svrhu bi pa ne bilo treba najemati nove armade uradnikov, ker bi bila zvezna blagajna s tem znatno prikrajšana, dočim je uradnikov ponekod že itak več kot preveč.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 5.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.75	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 225.00	Lir 4000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODYŠNE S POREMBI GOBI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljuje se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.— " "	\$ 10.50
\$ 15.— " "	\$ 15.75
\$ 20.— " "	\$ 21.00
\$ 30.— " "	\$ 31.50
\$ 40.— " "	\$ 42.00
\$ 50.— " "	\$ 52.50

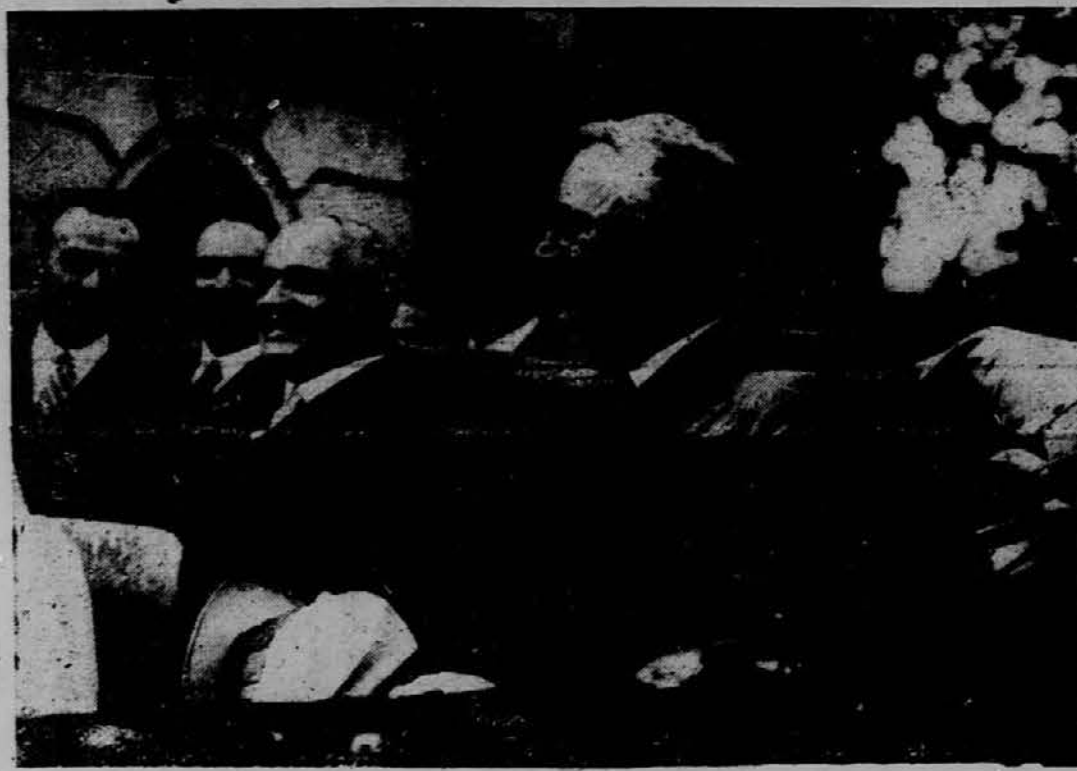
Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOJIBNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

110 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PREDSEDNIK ROOSEVELT V URUGUAJU

Slika je bila posneta v Montevideo, glavnemu mestu republike Urugvaj. V predsednikovem spremstvu je urugajski predsednik Gabriel Terra. Ljudska množica je Roosevelta navdušeno pozdravljala.

Iz Slovenije.

STRAŠNA SMRT ŽIVČNO BOLNE ŽENE

16. decembra okrog 5. ure sta dva železniška delavca iz ptujske okolice, ki sta baš bila na potu v delavnico državnih železnic v Ptuj, na železniškem mostu čez Dravo našla žensko truplo. Bržkone je neznanke povozil brzovlak, ki prispel okrog 4. ure v Ptuj. Vest o strašnem dogodku se je naglo razširila po mestu in kmalu so prišli na železniški most organi oblasti in železniška komisija. Ugotovili so, da so koleca odtrgala obe nogi, obe roki in glavo. Plasje je stroj zagnal ob ograjo, in ko so ga dvignili, je padla iz njega v Dravo roka nesrečne ženske. Po kratkem pregledu so dognali, da je postala žrtev železniške nesreče posestnica Karla Podpečanova žena upokojenega orožnika. Bila je stara okrog 55 let. V zadnjem času je živčno obolela in je proti večeru odšla od hiše, ki jo ima družina v Krčevini pri Ptuj. Nič več se ni vrnila. Mož jo je iskal po vsem mestu in je njen nenadni odhod z doma prijavil tudi policiji. Zdaj so jo našli.

DO SMRTI SE JE PREOBJEDLA KOLIN

V Gačniku pri Jarenini je nenadoma umrla 56-letna kočarica Ivanka Pišlerič. Zaradi njene nagle smrti so orožniki uvedli preiskavo, pri kateri se je ugotovilo, da sta bila Pišleričeva in njena hčerka te dni povabljeni na pojedino kolin. Hčerki koline niso nič škodovale, pač pa je mati očitno zavzela preveč kolinskih dobrot, da ji je zaradi tega počil želodec in je umrla. S tem se je izkazala neresničnost govoric, da je Pišleričeva postala žrtev zastrupljenja.

SMRT CESTITLJIVEGA OČANCA

V Vikrah pod Šmarno goro je umrl v visoki starosti 84 let daleč naokrog znani posestnik in židarski mojster Andrej Velhar. Smrt ga je našla takorekoč za pečjo, kajti kako resne bolezni nikdar poznal ni. Mož je bil velik original in prava gorenjska grča. Marsikateri obiskovalec Šmarne gore se je z njim imenitno pozabaval, ker je imel izredno bister in daleč nazaj šegajoč spomin.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Iz Jugoslavije.

Župan, ki je kradel iz občinske blagajne.

Pred meseci so v Privlaku pri Osijeku skontirali občinsko blagajno in ugotovili primanjkanje v znesku 55.000 Din. Blagajnik primanjkljaja ni mogel upravičiti, a k sreči je imel sam težko denarja, da je primanjkljaj pokrtil in tako preprečil, da ni bila proti njemu čep prav je bil popolnoma nedolžen vložena ovadba. Primanjkljaj je bil vsaj velika uganka. Oj takrat je blagajnik tudi ponoči večkrat nadzoroval občinsko hišo in prostore v njej in čudno se mu je zdelo, da je nekajkrat na svojih obhodih srečal župana Gregaroveca. Pred tedni pa je blagajnika tudi občinski redar opozoril na čudne nočne županove obiske v občinski hiši. Blagajnik se je preselil v občinsko hišo, spal je v neki pisarni, na vrata blagajniško sobo, sta tam zasačila župana, ki je jemat iz blagajne denar. Župana so zdaj obsodili na 5 mesecev strogega zapora.

Krvava likvidacija razbojniške družbe.

V čazmanskem in bjelovarskem okolišu se je lani spomlad pojavila dobro organizirana razbojniška družba, ki je izvršila kakih 50 razbojstev, ranila več oseb, a na vesti ima tudi nekaj ubojev. Prejšnji mesec so orožniki ustrelili tri člane te razbojniške tolpe, zajeli go jih bili v nekem gozdu pri Čazmi in med razbojniki in orožniki se je razvila srdita borba. Trije razbojniki so obležali mrtvi, vodja tolpe Malvič pa je utekel. Te dni so tudi Malviča orožniki zajeli v njegovem gozdnem skrivališču. Med eskorto je razbojnik pobil na tla čezga orožnika in zbežal. Orožniki so streljali za njim in ga smrtno zadeli. Tako je likvidirana nevarna razbojniška tolpa, ki je skoro leto dni terorizirala ves okoliš.

Hajduški napad na rudniškega nadzornika v Boru.

Hajduka Mihailović in Dočić sta se menda navadila vdirati v rudniške kolonije. Pred tedni sta obiskala nekega rudniškega upravitelja v njegovem stanovanju pri njem kot nepo-

vabljen gosta lepo večerjala, potem pa mu pobrala nekaj ti-sočakov. Pred odhodom sta napisala pismo "gospodom žandarjem". Zlati sta ta dva hajduka s svojim posetom povzročila veliko razburjenje in začudenje v koloniji borskega rudnika. Nadzornik Anton Gučan je zvečer zapustil svoje stanovanje in se napotil proti rudniku, da bi vodil izmenjavo šihla. Na temni poti sta se pred njim kakor zrasla iz tal pojavila dva človeka, mu naperila puški na prsa in zaklicala: "Denar!" Ko je nadzornik povzdela, da denarja nima pri sebi, sta zahtevala, naj ju pelje domov. Razbojnika sta gotovo dobro vedela, da je nadzornikovo stanovanje bolj na samem kraju kolonije. Ko so prišli v stanovanje, je pa nadzornik slišal pred hišo korake. Večja skupina rudarjev je odhajala na šihl. To je nadzornika ohrabilo, klical je na pomoč, razbojnika pa sta preko dvorišča zbežala. Hajduk Mihailović je pred leti delal v borskem rudniku.

Roparski umor po naročilu.

Na cesti, ki vodi iz Jelenke proti Popovači, so našli ustreljenega kmeta Josipa Ključariča. Preiskava je ugotovila, da je bil Ključarič umorjen in izropan po naročilu njegovega svaka Ivana Škariča, ki se je polakomnil njegove zemlje. Škarič je najel nekega soseda, da je za 2.000 Din. Ključariča ustrelil z lovske puške. 500 Din je izplačal takoj, ostalo pa mu obljubil plačati po izvršenem umoru. Ko so orožniki vodili oba zločinca na železniško postajo, so razburjeni in ogorčeni vaščani hoteli z obema obračunati, ker sta nakopala s svojimi zločinom vsej vasi, ki je uživala doslej sloves mirujočnosti in poštenosti veliko sramoto.

Nabavne pogodbe sta ponarejala

Uradnik prometnega ministristva Momčilo Stojanović in trgovski zastopnik Miloš Pavlovič. Na podlagi ponarejenih pogodb sta na provizijah dobila preko 300.000 Din. Uradnik Stojanović je v ministristvu ukradel formularje za pogodbe vse potrebne pečate, podpise raznih šefov pa je ponarejal. Ko je bila sleparija razkrita, je Stojanović izginil iz Beograda. Tri dni so ga iskali, naposled pa se je javil sam ter na policiji izpovedal, da ga je pajdaš Pavlovič zapeljal v zločin. Zatrjuje tudi, da si je Pavlovič pridržal skoraj vse prislepjarje ne provizije. Preiskava bo dolgotrajna, ker je uravničen sum, da je bilo ponarejenih precej več nabavnih pogodb kakor pa jih priznala oba arretiranca.

ZMRZNIL NA POVRTATKU S POKOPALIŠČA.

70-letni bivši ravnatelj nekega budimpeštanskega denarnega zavoda, Adolf Szanto je umrl na nenavaden način. Pred nekoliko dnevi je izginil z doma in ga dva dni niso mogli najti. Tretjega dne so ga našli zmrznjenega v nekem gozdiču. Izkazalo se je, da je bil stari mož obiskal neko pokopališče, na povratku domov se je v temi izgubil in zašel v gozd, kjer se je izčrpan zgrudil in zmrznil.

ROPARSKI UMOR NA KORZIKI

V njegovi delovni sobi v Bastiji na Korziki so našli umorjenega ravnatelja ene največjih južnofrancoskih lesnih industrij Laurenta. Blagajna v kateri je bilo prej 300.000 frankov je bila prazna. Za storilci ni nobenega sledu.

Peter Zgaga

ZGODBA O DIKTATORJU

V neki lepi deželi se je pojavil človek, ki je strahovito visoko cenil samega sebe, dočim je voljo naroda v blato teptal.

Narod ni bil z njim zadovoljen, toda volja naroda ni prišla v poštev, ker je bila globoko v blato poteptana.

Vse ga je moralo slaviti, vse mu je moralo na komando peti čast in slavo.

Možak se je imenoval Diktator, kar je tudi bil v pravem pomenu besede.

Diktator je človek, ki samo ukazuje ter noče poslušati nikogar in od nikogar sprejemati povelj.

Nihče ni vedel, kako se je pojavil. Noč ga je čaia, lep solnčni dan ga pa ni hotel vzeti. Kako tudi? V njegovih deželi ni bilo lepši in solnčnih dni.

Dejanja mičejo, zgledi vičejo. — pravi pregovor:

Diktator ni ostal sam. Tudi drugi deželani so se začeli pojavljati. Več in več jih je bilo. Rasli so ko gobe po dežju.

Sorodne duše na vleče skupaj in nekoč so se diktatorji domenili, da obiščejo velikega Diktatorja v njegovi lastni deželi.

Od vseh strani so se odpravili na pot.

Velikemu Diktatorju je bilo prijetno pri sru. Kako tudi ne, saj jih je imel na svetu vendar nekaj, ki so mu po duši, srču in pameti sorodni.

Veliki Diktator je dejal svojemu narodu:

— Pričakujem visokih gostov, in visoke obiskovalce, je treba dostojno sprejeti. Sprejem boste seveda vi priredili, kajti to bo za vas velika čast. Sprejem mora biti tak, da se mu bodo gostje čudno čudili. Priprave pa ne smejo dosti veljati. V deželi je revščina in velika depresija. Treba je paziti na vsak novič. In sprejem mora biti tak, da bo imel narod od njega velik občutek.

Veliki dan se je bližal. Ljudstvo je pa še vedno premišljevalo in ugibalo, kakšen naj bo sprejem, da bo imel na goste velik vpliv, da ne bo predrag in da bodo imeli od sprejema tudi ljudje velik dobiček.

Z nastankom jutranje zore je v ljudih tudi sklep dozorel. Približal se je veliki dan. Od vseh strani so pričeli prihajati diktatorji. Iz bližnjih in daljnih dežel.

Pred prestolnim mestom so se ustavili, kajti vrata so bila zaprta in sprejem je bil določen za opoldansko uro.

Točno opoldne so se mestna vrata odprla.

Dostojanstveno so stopali tujezemski diktatorji po glavni ulici, ki je vodila proti glavnemu trgu.

Ljudstvo je molčalo. Od nikjer nobenega strela v pozorav od nikjer nobenega pozdrava.

Na glavnem trgu se je imel vršiti sprejem. Glavni trg je bil prazen.

Nikjer nobenega človeka. Le sredi trga so bila postavljena vešala.

In na vešalih se je zibal veliki Diktator.

Ljudstvo je ravnalo natančno po navodilih:

sprejem je strahovito preneetil vse obiskovalce; narod je imel od njega velik občutek;

stroški so znašali borih petdeset lir: štirideset lir za vrvi in deset lir za železni kavelj.

Les za vešala je Primorje brezplačno prispevalo.

Kralj je pa za mašo dal.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

DR. I. C.

PARIZ PONOČI

Kdo ne pozna Hyde Parka v Londonu? Tako prostrana zelena oaza...

Verska, socijalna in politična vprašanja obravnavajo tam kompetentni in nekompetentni govorniki...

Takoj drugi dan po mojem prihodu v London me je gospod Mordan povabil s seboj v Hyde Park.

Prepričali se boste tam, kako prazna je vaša kontinentalna bajka...

Mr. Mordan je izreden dolgin, navezan na pipo in na psa buldoga...

Spornal sem ga v Parizu, kjer sva oba obiskovala predavanja na diplomatski šoli...

Tisto nedeljo popoldne sva terej prišla v Hyde Park. Dan je bil lep in okoli govornikov se je gnetlo poslušalcev...

Množica ljudstva nam je skoraj navdajala z občutkom neskončnosti. Toda še za neskončnost trdi Einstein, da ni brez meja...

Čujem silen, osoren glas. Od daleč zagledam govornika, skoraj črnega, s perjem v lasih...

To je Princ Honolulu, mi zašepeta gospod Mordan. A besinec je, ne neumen človek.

Mako ga lahko poslušava. Tako sem čul, da se je naš speaker kot mal deček sprehajal ob obali Rdečega morja...

To je zadostovalo, da se je fantiček odločil da gre z njim in se izučil mornarskega poklica.

Dorasel mornar je prišel v Hamburg in dobil službo v nekem cirkusu. Ein echter Kanibale pravi kanibal, tako je bilo napisano na kletki...

Ko je bil brez posla, ustavi nemški policist. Človek se vendar Ne...

ni, moji zobje so beli in - (pokazal je jezik) moj jezik je rdeč.

V svetovni vojni je služil v angleški armadi in se boril pri Ypresu za British Empire za roast beef two vegetables and for Yorkshire pudding.

Pravi slavošpjev je zapel naš princ Honolulu Franciji, kjer ni nobenih predsodkov proti črnim in rumenim rasam.

Obiščem ga v Londonu, on pa mi predlaga Pariz. Nehote mi je prišlo na misel, kar sem večkrat čul iz francoskih ust.

Vseeno, le pojdiva v Pariz. Lepo je hitro menjati atmosfero. Kakor bi trenil nas moderna prometna sredstva...

Montparnasse v Parizu je republika zase. Bohemski generalni štab je že davno zapustil Montmartre in ga prepustil tujim turistom in tujim plesalkam.

Cafe du Dome Cafe de la Coupole. In še manjši anonimni lokali.

Tam sta ponočevala že Verlain in Baudelaire, tja se je zatekel Oskar Wilde, tam se živi spomin na markizo Patissona Lenina, na Izadora Duncana.

Bohemi so tako strupeno zbadljivi ljudje! Če upadajo redoljubnost, vzdržnost in krepčnost zavijanje oči, jim je kakor da bi biku pokazal rdečo ruto.

Z Mordanom sva obsedela v taki pivnici. V Angliji samo

pivo, tukaj žlahtna francoska vina, aperitivi, likerji; po stenah slike, čudne in hipermoderne, gledaš pa ne veš, ali je to jajce v ponvi ali sonce, ki se potaplja v morje...

Če ti to ali ono ni všeč, je boljše, da ne izustiš sodbe. Pri mizah sede modrijani, umetniki in literati starega in novega sveta, vsi poverjeni, da jim bo Pariz prinesel slavo.

Samega sebe ne slišiš sredi v-ostranske debata o Konfuciju Michelangelu, Napoleonu, Victor Hugo-ju, Wagnerju, fakirjih, teozofih, o vplivu zamorskih lesorezov na moderno kiparstvo, komunizma na fašizem, o mikrokozmu, o makrokozmu, o modrosti stvarstva in o lepoti kaosa vesoljne anarhije.

Nimava sreče! je vzklil nek gospod Mordan. Debate sem sit že iz Hyde Parka. Rad bi kaj doživel. Ura je dve popoldni. Še imava dosti časa za Tourne des grands ducs.

S taksijem sva hitro pri Operi, kjer že čaka avtobus v napisom Paris at night. Med zbranimi turisti predlaga angleški in španjolski elmsost. Ogrinje se za mesto barne rdeče anarhije, da se bodo bolje začetki, vendaršci arceve k...

Avtobus nas počaka, mi pa zašepeta po okni, temačni ulici, ki gre nekoliko navzdol. Mamo kavarna v rdeče razsvetljenimi okni. Zraven sumljiva gostilna. Vse skupaj res nekam cigarsko, apasško. Stojimo v kavarno, ki je obenem pivnica in vdešiče. Vodnik nas zaposodi po klopek ob strani. Harmonike, klavir, vi

Lov na pobeglega bika.

V vaseh in gozdovih buntlavskega okrožja na Saškem lovijo že več nego štiri tedne pobeglega bika, ki je spravil prebivalstvo v veliko razburjenje. V drugi polovici novembra je žival pobegnula z nekega veleposestva in stekla proti Buntzlau. Tam so jo hoteli uloviti na nekem tovarniškem dvorišču, kamor se je zatekla, toda usla jim je. Naslednji dni je strašila ob železniškem nasipu iz Buntzlaua v Gortitz. Tu jo je poskusila ujeti neka lovška ekspedicija, toda žival je kratkomalo preplavala reko Bobre in zbežala v gozdove. Odlej se pojavi tu in tam, a če pride v bližino ljudi, jo takoj odkuri. In tudi ljudje jo poredijo pred njo. Te dni so sklenili, da bodo bika enostavno ustrelili če jim pride pred puško, toda več lov ni imel doslej nobenega uspeha.

Če ti to ali ono ni všeč, je boljše, da ne izustiš sodbe. Pri mizah sede modrijani, umetniki in literati starega in novega sveta, vsi poverjeni, da jim bo Pariz prinesel slavo.

V 12 LETIH 54-KRAT OMOŽENA.

Neki belgijski baron je prišel oni dan v bruseljsko cerkev, kjer je bila baš poroka. Radovednost ga je prignala pred oltar in od presenečenja je kar kriknil, ko je spoznal in nevesti svojo pobeglo ženo. Takoj se je obrnil na policijo, svatba je bila prekinjena in nevesto so aretirali. Najprej je vse tajila, čes, da barona še nikoli ni videla, končno je pa pod težo dokazov smeje in cinično priznala vse svoje poročne sle-

deline. Apaši v tankih čevljih v zidanih sili okoli vratu in s cepicami na glavi. Dekleta večinoma črna in vsa razposajena, se vrte z dovršeno spretnostjo.

Strežeta nam gospodarjevi hčerki. Starejša, neprekosljivo elegantna, duhovitega obraza, je smarčena vdeševalka.

Kljub svetovnemu poboru vanjo lasem ni prvi nič podobno našim. Mlada ima gladko, harmonično glavico, obleko in nastop vidne štedenosti in province, je pa izvanredna hipnotizirka, bajno privlačno bitje, ki se nenasitno igra z moškimi čustvi.

Joj, kaj pa je to! Krik, kakor ga zmore samo ženska v silni grozi. V apasovi roki se blešči nož, ostali plesalci in plesalke se razkrope, ostano sreči plesišča samo še strašna dvočeta.

Norveška miss poleg naju se je onovesotila. Revica ne ve, da je vse domenjano, da so najel: apaša, da bo vihtel nož in da bo Mlle Nanette dobila nagrado za svoje kričanje!

S tem se pač privabi tujec. Kaj pa je zopet to? Na pragu so se pojavili štirje gospodje z naperjenimi revolverji. Haut-lesmains! (Kvišku roke!) zakriči eden izmed njih.

Apaši se ne dajo kar tako. V trenutku nastane tema. Ko dektivni z gospodarjevo pomočjo zopet razsvetile sobo, so v njej samo še turisti, gospodarjeva družina in policisti.

Ta presneta stranska vrata! Z Mordanom nama niso delali nobenih tistosti in sva odšla proti Bastille trgu, vesela, čeprav je bilo najbrž tudi to domenjano.

Sedaj je čas da pogledam vezni red za v Anglijo, pravi Mordan in seže v žep.

Ni voznega reda! Ni listnice z denarjem! To pa ni bilo domenjano! je flegmatično zamrmral. Cigareta me bo potolažila. Ni doze!

No, vse bi še potrpel, toda izginil mi je tudi tisti lep vžigalnik v podobi srca, ki mi ga je moja fiancée prinesla iz Berlina. To je najhujši udarec!

Potem naj še kdo reče, da Angličani niso sentimentalni!

parije. Gre za 30-letno Američanko Glorio Robertsonovo iz Chicaga, pustolovko velikega formata. Prelepa blondinka nglajenih manir je začela svojo sleparsko kariero že kot 18 letno dekle najprej v Ameriki, pozneje se je preselila v Evro-

po, kjer je nastopala v vseh glavnih mestih in svetovnih letoviščih.

V 12 letih se je poročila 54 krat in opeharila 1838 moških. Od vseh je zavezala denar. Največ ga je izdala od nekega Američana in na njegov ra-

čun se je napolila okrog sveta. Njeno potovanje je trajalo skoraj tri leta. Nastopala je zelo rafinirano in le golo naključje jo je razkrižalo. Morala se je zavezovati pred sodiščem v Chicagu in obsojena je bila na štiri leta in pol.

Knjigarna Glas Naroda

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE, PESMI Z NOTAMI, MEŠANI IN MOŠKI ZBOR, SLOVENSKI AKORDI, PLANINKE, MOŠKI ZBOR, DVOGLASNO, MLADINI, MEŠANI ZBORI, RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM, NOTE ZA GOSLI, MALE PESMARICE, CERKVENE PESMI, NOTE ZA CITRE, NOTE ZA TAMBURICE, RAZGLEDNICE, PESMI IN POEZIJE

V URADU ZA SOCIJALNO ZAŠČITO

V Baltimore, Md., je zaposlenih nad 1.900 oseb, ki urejujejo rekorde onih, kateri so podvrženi novi vezni postavi za starostno poknjino. V tozadevni sklad morata plačati delavec in delodajalec po en odstotek tedenskega zaslužka.

Poslovilno pismo

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIPREDIL: I. H.

7

Misli na Lono in od nje pohite njegove misli na preteklost — preteklost, ki je bila popoloma drugačna kot sedanjost. Trda, temna poteza se raztegne okoli njegovih ustnic in globoko in težko mu pride sapa iz prsi. Tako leži dolgo časa, nato pa se dvigne in zopet prime knjigo.

Kaj mu pomaga vse premissljevanje, kaj mu koristi, ako se je postavil v preteklost? Računati mora s sedanostjo in samo z njo. In misel na sladko dekle si je moral izbiti iz glave. Kam naj bi ga dovedlo, ako bi se bolj in bolj zapletel v to brezupno ljubezen. Brez pomena, brez pomena! Hei majorja — četudi že dolgo ni bil več major — ne bi nikdar hotela postati žena priprostega soferja. Kaj bi ji tudi mogel ponuditi? Ali naj bi ji prisodil, da bi hotela z njim deliti dve sobi nad garažo? Ali pa mogoče še v revnejšem stanovanju izven te hiše?

Ko bi je mogel doseči, da bi se izkopal iz teh tesnih razmer. Toda, ali ni že vse poskusil, predno je prevzel službo soferja? Ali ni bila to edina služba, s katero si je mogel služiti kruh? Vse drugo je bilo zastoj. Tudi, ko bi bil v položaju, da bi mogel nadaljevati svoje inženirsko učenje, kaj bo počel po končanem študiju, ko je bilo toliko inženirjev brez službe? Kvečjemu bi moral iti v tujino. Toda kaj mu pomaga vse to premissljevanje, če nima denarja, da bi nadaljeval učenje. Kar si je mogel prihraniti, je bilo malo in dolgo bi vzelo, da bi si prihranil dovolj. In ko bi si že prihranil kako večjo vsoto, bi bilo zanj mnogo boljše, da prične kaj drugega, da bi hitreje prišel naprej. In naj se njegova usoda v bodočnosti oblikuje kakorkoli — sofer Hennersberg ni bil v stanu pridobiti si Lono.

Vedno in vedno mu tavajo njegove misli čez knjigo; vedno stoji pred njegovimi očmi vabljivo lepi, ljubki dekliški obraz z zarečimi, modrimi očmi, s čisto poltjo kot cvet in ko stanjevo rjavimi lasmi, ki so vedno izgledali, kot bi bil po njih posejane kovinske iskre.

"Lona — sladka, ljuba Lona — ali slutiš, s kakim hrepenenjem se te spominjam jaz — sofer Hennersberg?"

Kaj bi neki mislila, ako bi se kdaj predrznil odkriti ji svojo ljubezen? Ali bi se mu smejala — ali pa ga hladno in ponosno zavrnila kot nesramnega usiljiveca? Ne, ne — nič kaj takega ne bi storila, samo prestrašila bi se in bi ga pogledala s tako zbeganimi očmi kot sinoči, ko ji je poljubil roko. Bežala bi pred njim in bi ga mogoče nekoliko pomilovala, še posebej, če bi vedela, kako je bil vržen s svoje poti.

"Lona — sladka Lona, ko bi le bil bogat, ko bi ti mogel obljubiti zagotovljeno bodočnost — vem, bila bi moja, prav gotovo bi bila moja. Tvoja rdečica, tvoja zmedenost mi ne kaže brezbriznosti. Ne gledaj mi mirno in hladno v oči, kot drugim moškim — ne — vem, malo si mi naklonjena — navzlic temu, da sem reven sofer."

Karkoli je napravil, njegove misli so že po kaki poti zopet pri Loni.

Bilo je nekaj tednov pozneje neke nedelje popoldne. Narava je postala že popolnoma jesenska, toda sonce je še vedno sijalo zelo goško in nebo je kazalo jasno modrino vedrih jesenskih dni.

Dr. Friesen je to nedeljo dal svojemu soferju dopust. Nek prijatelj je prišel ponj s svojim avtomobilom in ga je odpeljal na posestvo svojih staršev. To se je zadnje čase včasih dogajalo in tako je imel Ludvik Hennersberg večkrat prosto nedeljo. Že dopoldne se je pripravil na daljši izprehod; je znanj nekaj malega jedel in je bil na potu domov. Sam, kot vedno, hodi ob bregu Vanskega jezera. Na vodi so se nekateri še vdajali športu; čolni na jadra in vesla so švigali po vodi in na marsikaterem čolnu je bila vesela družba; slišati je bilo smeh in petje. Vse to je Ludvik sprejel z odprtimi očmi in nasmeh prešine njegove resni obraz, ko je nekaj mladih ljudi, ki so se peljali mimo njega, zaklicalo proti njemu nekaj šaljivih besed.

Ta smeh pa ni še popolnoma izginitil, ko gre po stranski poti mimo grmovja in naenkrat zapazi prihajati mlado damo in se strese, ko jo zagleda. Takoj spozna Lono Strassmanovo. Obležena je bila v lepo, elegantno jesensko obleko, na kateri je bilo takoj mogoče opaziti, da ni nastala v modernem modnem ateljeju, temveč pod spretnimi Loninimi rokami. Zelo lepa je bila v njej.

Lona je ob lepem vremenu šla s svojimi starši na izlet k Vanskemu jezeru. Njeni starši so se vstavili v neki restavraciji ob jezeru, da pijo kavo, Lona pa jih je prosila, da bi smela iti na izprehod ob jezeru. Dogovorili so se, da se jim pozneje zopet pridruži. Ker je bilo ob nedeljah ob jezeru zelo mnogo ljudi, ji oče dovoli.

V lepo obleženi vitkem gospodu, ki ga je sedaj srečala v sivi civilni obleki, v velikem površniku in sivem klobuku, ni takoj spoznala soferja Hennersberga, ki ga je do sedaj vedno videla samo v usnjati soferski obleki. Skoro bi šla mimo njega, ne da bi ga spoznala, ako se ji gospod ne bi odkril. Lonina navada ni bila, da bi tujim moškim gledala v obraz. Sedaj pa ga pogleda in se lahno zgame. Ali je bil ta odlični in elegantni gospod v resnici sofer Hennersberg?

Nehote vstavi korak in ne ve, kaj naj stori. Rdečica ji takoj zalije obraz in njene oči negotovo in plaho gledajo vanj. Ali naj gre molče mimo njega, ali naj izpregovori z njim nekaj besed? Odloči se, da nekoliko govori, ker bi bilo neprijazno, ko bi šla molče mimo njega.

Hennersberg se ne upa ogovoriti je; ko pa Lona z junaškim pogledom pogleda proti njemu in ga ogovori, mu zažare njegove oči.

"Ali ste v resnici vi, gospod Hennersberg?"

"Da, milostljiva gospica."

"Saj vas še nisem spoznala, ker vas poznam samo v usnjati obleki."

"Danes imam prost dan; gospod doktor Friesen je danes zjutraj odpotoval s svojim prijateljem na deželo."

"O, saj res, včeraj mi je to povedal, da se zopet pelje v Bernau."

"Tako je, včasih se pelje v Bernau in tedaj imam vedno prosto nedeljo."

(Dalje prihodnjik)

Vladarji, ki so odstopili.

Zadnjih 25 let je prineslo važne izpremembe na prestolih. V teh letih je odstopilo 14 vladarjev. Vrsto vladarjev, ki so se odpovedali prestolu, je otvoril kitajski cesar Pu Yi, ki je odstopil po revoluciji 12. febr. 1912. Sledil mu je ruski car Nikolaj II. ki je podpisal odstopno listino 16. marca 1917. Neuspeh centralnih držav je prisilil k odstopu najprej bolgarskega kralja Ferdinanda I., ki je prepustil prestol svojemu sinu že 3. oktobra 1918. Kmalu in sicer 10. novembra mu je sledil nemški cesar Viljem II. obnem z njim pa saški kralj Friedrich August III. Tri dni pozneje je podpisal odstopno listino zadnji avstrijski cesar, en dan pozneje, 13. novembra se je odpovedal prestolu bavarski kralj Ludvik III., 22. novembra pa badenski nadvojvoda Friedrich II. Izmed nemških kraljev se je obdržal na prestolu najdelj Viljem II. Wurtembeški, ki je odstopil 2. decembra 1918.

Po vojni se je zamajal najprej turški prestol in sicer se pred revolucijo Kemala paše. Zadnji turški sultan Mohamed V. pa ni imel več časa za odstop, temveč so ga nasilno pregnali s prestola. Grška vojna za Malo Azijo je strmoglavila dva vladarja, najprej starega kralja Konstantina, čigar prestol je bil v nevarnosti že od svetovne vojne, ko je moral kralj začasno zapustiti svojo državo; prestolu se je moral odpovedati leta 1923 v korist svojega sina Jurija. Pa tudi ta se ne obdržal na prestolu odstopiti je moral že 18. decembra 1923. Jurij II. je bil edini izmed vladarjev, ki so mu je posrečil povratek na prestol. Afganistanski kralj Amanullah se je moral odreči prestolu 12. januarja 1929, kmalu po svojem slavnem potovanju po Evropi.

Med vladarje, ki so se odpovedali prestolu, ne smemo šteti španskega kralja Alfonza XIII. Njega je pregnala iz domovine revolucija, toda pritiskom se ni uklonil in odstopne listine ni podpisal. On je izgnanec, lasti

pa se vedno pravico na španski prestol. Zadnji kralj, ki se je odpovedal prestolu, je bil siamski kralj Prajadžipok. Kakor Amanullah, tudi njemu ni koristilo potovanje po Evropi. Po povratku v domovino je prišel v vrtnice intrig in pod njihovim pritiskom se je moral odpovedati prestolu. Angleški kralj Edvard VIII. je zadnji vladar, ki se je v teh 25 letih odpovedal prestolu.

Prvič v zgodovini se pojavlja angleški kralj, ki prestovoljno zapuša največjo posvetno oblast, ker daje prednost svoji osebnosti sreči. Res ga je vladalo zelo vpludno in obzirno potom svojega predsednika postavila pred ultimatum, toda ta ultimatum je bil prepuščen njegovi svobodni odločitvi. Edvard VIII. bi si bil lahko izbral drugo pot — ločil bi se bil od gospe Simpsonove in ves angleški imperij bi bil skušal čim prej pozabiti na ta razburilni dogodek. Edvard VIII. bi bil pa lahko ostal pri svojem sklepu in izjavil, da bo mogoče po njegovem mnenju obe možnosti združiti. V tem primeru bi bil nastal položaj, kakršni so v zgodovini Anglije že bili, namreč spor kralja z vlado in parlamentom, borba za premoč. Ni težko povedati, kam bi to vodilo in kakšen bi bil konec. Zgodovina daje v teh zadevah angleškemu kralju svarilo v obliki towerskega stolpa. Res so mogli biti angleški kralji usurjeni ali zavratno umorjeni, mogli so pasti na bojišču ali umreti sredi vojn. Mogli so biti zapodeni v gozdove ali izgnani iz dežele, toda nobenega ni bilo med njimi, ki bi se bil prestovoljno odpovedal prestolu in oblasti.

Edvard VIII. je prvi med vsemi temi rodovi, ki so se vstili na kraljevskem prestolu. Ni dvoma, da je baš ta izjemnost svoje vrste zrelo naše dobe. Morda ni prav razlagati si to izključno kot znak demokratičnosti, zato je pa to znak civilizirani. Kralj se čuti navadnega človeka in daje prednost državljanjskim pravičam zasebne sreče pred visokimi na-

PAIN-EXPELLER LINIMENT
Tisočeri so dobili pomoč pri bolestinah vnetih mišic — s par vdreženji.
PAIN-EXPELLER z varstveno znamko Sidro v rabi 70 let.

NEČLOVEŠKA MATI.

K babici Angeli Amighettijevi v Milanu je prišla pred nekoliko meseci 23-letna Bianca Pedegoni iz Piacenze in jo je prosila, naj ji priskrbi kakšno dojiljo za njenega dva meseca starega dečka. Babica ji je priporočila 26-letno Giovanno Sgarello, ki je otroka sprejela, potem ko se je z materjo pomnila zavoljo plačila. Pedegonijeva je nato odšla v Piacenzo, kjer je bila v službi. Po tem dnevu se je Sgarellova zamažala obračala pisмено in brzojavno na Pedegonijevu za plačilo. Pedegonijeva ji sploh ni odgovarjala in se ni brigala niti najmanj za svojega otroka. Dojilja ji je pisala, da otrok peša, toda nečloveška mati ji ni odgovorila. Nekega dne je Sgarellova prišla v babičino hišo, položila tam otroka na posteljo in zbežala. Dojenček je bil strašno propadel. Amighettijeva ga je spravila v neko bolnišnico, kjer je kmalu potem umrl. Sedaj sta se moral tako nečloveške mati kakor dojilja zagovarjati pred sodniki. Sgarellova je izjavila, da je storila pač vse, kar je mogla za otroka, imela pa ni sredstev, da bi ga rešila. Sodišče jo je oprostito, nečloveško mater pa je obsodilo na 4 mesece ječe in 1200 lir globe.

ABESINSKI DAVID IN IN GOLIJAT.

Največji in najmanjši Etiopce, ki sta si bila smrtna sovražnika v ostalem pa sta imela nekoč ugleden položaj na bivšem neguševem dvoru, sta se našla v smrti. Oba so pokopali v pičlem tednu.

Abesinski Goliat se je imenoval Bala Hu in je meril v višino 2,25 m. David pa je bil grbast Lidz Lekos, ki ni meril v višino niti 1,20 m. Bala Hu je na neguševem dvoru opravljal važno funkcijo cesarjevega marelonoseca ali kako bi to imenovali. Pozneje je postal tatarski major cesarjeve garde in smo ga kot takšnega gledali v filmskih tedenskih pregledih. Svojemu gospodu je ostal zvest tudi po njegovem begu.

Ni imel nobene funkcije v nobenih časti več, pa je zapadel banditskemu poklicu, s katerim je bil svojo kariero nekoč začel. Končno so ga Italijani ujeli in zaprli. Lidz Lekos zadnji potomec odlične duhovniške družine pa je bil že od vsega začetka prijatelj Italijanov in se je moral pokoriti za to s sedmimi bridkimi leti ječe. Kot evnuh in predstojnik harema rasa Hailuja je bil nekoč pomagal nekim italijanskim "raziskovalcem". Oba, Goliat in David sta sedaj umrla na skrivnostnem način.

MOŽ PROTI 8 VOLKOVOM.

V bližini Harmanlija v južni Bolgariji je tolpa lačnih volkov napadla dva lovca, Eden izmed lovcev se je od strahu onesvestil, drugi pa se je z dvema bodaloma boril proti osmim volkovom. Tri je usmrtil, drugi so zbežali.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo

Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izeti pod vsotvom izključnega spremljevalca.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

SHIPPING NEWS

- 5. januarja: Champlain v Havre
- Berengaria v Cherbourg
- Europa v Bremen
- Manhattan v Havre
- 9. januarja: Saturnia v Trieste
- Lafayette v Havre
- 13. januarja: Washington v Havre
- Aquitania v Cherbourg
- 15. januarja: Bremen v Bremen
- 16. januarja: Rex v Genoa
- Paris v Havre
- 20. januarja: Berengaria v Cherbourg
- 22. januarja: Europa v Bremen
- 25. januarja: Conte di Savoia v Genoa
- Champlain v Havre
- 27. januarja: Aquitania v Cherbourg
- Manhattan v Havre
- 2. februarja: Bremen v Bremen
- Berengaria v Cherbourg
- 6. februarja: Paris v Havre
- Rex v Genoa
- 9. februarja: Europa v Bremen
- 10. februarja: Queen Mary v Cherbourg
- Washington v Havre
- 13. februarja: Conte di Savoia v Genoa
- 15. februarja: Bremen v Bremen
- 20. februarja: Ile de France v Havre
- Saturnia v Trst
- 24. februarja: Manhattan v Havre
- Queen Mary v Cherbourg
- 26. februarja: Europa v Bremen
- 27. februarja: Paris v Havre
- Rex v Genoa

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pe leto. Da nam približno nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno paravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo na plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

VEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE; ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČETE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laubin
- COLORADO: Pueblo, Peter Cullg, A. Saffig
- Walsenburg, M. J. Bavuk
- INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
- ILLINOIS: Chicago, J. Bevilč, J. Lukanich
- Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois)
- Joliet, Mary Bamblich
- La Salle, J. Spellich
- Mascoutah, Frank Augustin
- North Chicago, Joe Zelenc
- KANSAS: Girard in okolica, Joseph Močnik
- MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- MICHIGAN: Detroit, Frank Stolar
- MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže
- Ely, Jos. J. Peabel
- Eveleth, Louis Gouže
- Gilbert, Louis Vesael
- Hibbing, John Povše
- Virginia, Frank Hrvatlich
- MONTANA: Roundup, M. M. Panian
- Washoe, L. Champa
- NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
- NEW YORK: Gowanda, Karl Struška
- Little Falls, Frank Mende
- OHIO: Barberton, Frank Troha
- Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slavnik
- Girard, Anton Nagode
- Lorain, Louis Balant, John Krmčič
- Youngstown, Anton Kikelj
- OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar
- PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec
- Conemaugh, J. Brezovec
- Coverdale in okolica, M. Rupač
- Export, Louis Zupančič
- Farrel, Jerry Okorn
- Forest City, Math Kamin
- Greensburg, Frank Novak
- Johnstown, John Polants
- Krayn, Ant. Taušelj
- Luzerne, Frank Balloch
- Midway, John Zust
- Pittsburgh in okolica, J. Pogčar in Philip Progar
- Steelton, A. Hren
- Turtle Creek, Fr. Schiffrer
- West Newton, Joseph Jovan
- WISCONSIN: Milwaukee, West Aills, Fr. Štork
- Sheboygan, Joseph Kakeč
- WYOMING: Rock Springs, Louis Tschner
- Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik ima potrdilo na vrhu, katere je prejeli. Zastopnik, ki ga ne imate, pošljite nam.

UPRAVA "GLAS NARODA"